

4. Дудоров А.А. Причинная связь: уголовно-правовые аспекты. Вестник Запорожского национального университета № 4 (I), 2012 С. 214. [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сайту: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10299>.

5. М.И. Панов Объективная сторона преступления // Уголовное право Украины. Общая часть: Учебник. для студентов юрид. спец. высш. учебных заведений / М.И. Бажанов, Ю.В. Баулин, В.И. Борисов [и др.]; под ред. М.И. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Ция. - Киев - Х.: Одиссей - Право, 2001. - 416 с.

6. Фрис П.Л. Уголовное право Украины. Общая часть: Учебник. для студентов высш. учеб. заведений. - 2-е изд., Перераб. и доп. - М.: Атика, 2009. - 512 с.

7. Малая энциклопедия уголовного права / Ю.Л. Башицкий, Н.А. Костенко, З.А. Тростюк, А.А. Кваша [и др.]; под общ. ред. Ю.Л. Башицкого и З.Л. Тростюк. - М.: Кондор, 2012. - 284 с.

8. Малинин В.Б. Объективная сторона преступления // Энциклопедия уголовного права [в 35 т.] / Под ред. В.Б. Малинина. - Т. 4: Состав преступления. - СПб.: Издание проф. Малинина, 2005. - 800 с.

9. Фесенко Е.В. Особенности последствий и причинной связи в преступлениях с материальным составом / Е.В. Фесенко // Журнал Академии адвокатуры Украины. - 2010. - № 6. [Электронный ресурс] <http://e-pub.aau.edu.ua/index.php/chasopys/article/view/589/609>.

10. НПАОП 40.1-1.01-97 «Правила безпечної експлуатації електроустановок». [Электронный ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0011-98>.

11. Методика експертного дослідження причинних зв'язків, реєстраційний код 10.5.01. [Электронный ресурс] URL: rmpse.minjust.gov.ua/page/9.

12. Інженерно-технічна в галузі безпеки життєдіяльності, електротехнічна, пожежно-технічна, авто-технічна експертиза. Методика дослідження причинних зв'язків при проведенні інженерно-технічних експертиз, в яких вирішуються ситуаційні завдання. Під загальною редакцією: Горбенко В.А. 2017.

13. Закон України "Про охорону праці". [Электронный ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>.

Бойко Олексій Павлович,
старший викладач кафедри кримінального процесу ДДУВС, кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

11 листопада 2020 року Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на комітетських слуханнях обговорювався проєкт Концепції розвитку юридичної освіти.

Однією із позицій, визначених в концепції, є реформування вищої юридичної освіти, що передбачає позбавлення закладів вищої освіти МВС України зі специфічними умовами навчання, можливості підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право» [1].

Вважаємо, що практична складова навчання в закладах вищої освіти зі специфічними умовами МВС України є значно дієвішою, порівняно зі «цивільними» ЗВО, які надають послуги з підготовки юристів, адже здобувачі вищої освіти відомчих вишів, зокрема системи МВС, з перших років навчання долучаються до заходів правоохоронного спрямування. Наприклад, приватні ЗВО більш зацікавлені в отриманні прибутку від своєї діяльності, а не в підготовці високопрофесійних юристів для потреб ринку праці, в той час, коли заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України є державними і спрямовані не на отримання прибутку, а на створення якісних та належних умов надання освітніх послуг у сфері юридичної освіти, формуванні у майбутніх слідчих, дізнавачів ідеї та світогляду, направлених на ефективну протидію кримінальним правопорушенням. Зокрема, на факультетах підготовки фахівців для органів досудового розслідування відомчих вишів системи МВС, здійснюється підготовка майбутніх слідчих та дізнавачів, які здобувають вищу юридичну освіту ступення бакалавр за спеціальністю 081 «Право».

Так у п. 1 розділу 5 наказу МВС України від 20.05.2020 № 405 «Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України» дізнавач є службовою особою підрозділів дізнання чи уповноваженою особою інших підрозділів поліції, уповноваженої в межах компетенції здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків [2].

В п. 1 розділу 6 наказу МВС України від 06.07.2017 № 570 «Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України» вказано, що слідчий є службовою особою, який уповноважений в межах компетенції здійснювати досудове розслідування злочинів [3].

Тобто, дізнавач та слідчий для ефективного здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень повинен знати положення чинного кримінально-процесуального законодавства та правильно його застосовувати на практиці, а також мати професійну компетенцію, що полягає в умінні використовувати знання, навички, досвід в конкретно даних умовах, досягнувши при цьому максимально позитивного результату.

Спробуємо з'ясувати, якими ж компетентностями повинен володіти фахівець за спеціальністю 081 «Право».

Відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2018 року № 1379, до основних спеціальних фахових компетентностей відноситься:

- знати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини;
- вміти застосовувати знання національного права;
- вміти готувати проекти актів правозастосування [4].

Згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого магістерського рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН № 1053 від 17.08.2020 року, до основних спеціальних фахових компетентностей відноситься:

- вміти обґрунтовувати та мотивувати правові рішення;
- готувати проекти нормативно-правових актів;
- враховуючи вимоги щодо законності, обґрунтованості та вмотивованості, готувати проекти актів правозастосування [5].

Так, зокрема, дізнавач та слідчий приймають ряд процесуальних рішень, які потребують фахових компетентностей, визначених спеціальністю 081 «Право». Це стосується рішення про початок досудового розслідування, при якому дізнавач та слідчий повинен правильно визначити правову кваліфікацію кримінального правопорушення (кримінальний проступок, злочин), так як від цього залежатиме, хто саме здійснюватиме досудове розслідування. Також під час закриття кримінального провадження, коли дізнавач, слідчий повинен встановити відсутність події кримінального правопорушення чи відсутність в діянні складу кримінального правопорушення. Наприклад, при застосуванні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, вказані суб'єкти повинні знати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Важливим є знання положень адміністративного права, наприклад, при розслідуванні кримінального правопорушення, коли виявлено склад адміністративного правопорушення та ін.

Таким чином, професійні компетентності у майбутніх дізнавачів та слідчих повинні формуватися і набуватися виключно у ВНЗ зі специфічними умовами навчання МВС України та виключно за спеціальністю 081 «Право».

Бібліографічні посилання

1. Концепція розвитку юридичної освіти від 06 листопада 2020 року : проект / Комітет з питань освіти, науки та інновацій. URL: http://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html (дата звернення: 10.11.2020).

2. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : наказ МВС України від 20.05.2020 року № 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text> (дата звернення: 10.11.2020).

3. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 року № 570 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> (дата звернення: 10.11.2020).

4. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ МОН від 12 грудня 2018 року № 1379. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-081-pravo-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti> (дата звернення: 10.11.2020).

5. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого магістерського рівня вищої освіти : наказ МОН від 17.08.2020 року № 1053. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/08/081-pravo-magistr.pdf> (дата звернення: 10.11.2020).

Бондаренко Олексій Сергійович

курсант 4 курсу

факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського

державного університету

внутрішніх справ

Науковий керівник:

Бублик Надія Сергіївна

старший викладач

кафедри кримінального процесу

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

капітан поліції

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗАКОННОГО ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ

Питання позбавлення свободи і волі осіб, щодо яких передбачено застосування тимчасового запобіжного заходу – затримання, на сьогодні є одним із найбільш дискусійних та обговорюваних у кримінальному процесі. Таке обмеження може застосовуватись до осіб, у випадках, коли особу застали за вчиненням кримінального правопорушення чи є достатньо підстав вважати, що саме ця особа причетна до вчинення кримінального правопорушення чи кримінального проступку або ж на її тілі є відповідні сліди чи очевидці можуть підтвердити, що саме ця особа вчинила протиправне діяння.

Основний Закон нашої країни, а саме стаття 29 передбачає, що ніхто не може бути затриманий, заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду на підставах та в порядку передбаченим і встановленим законодавством України.[1]

Однак, існують відповідні випадки, коли особу можуть затримати будь-які особи, тобто застосувати законне затримання, а саме: при вчиненні або відповідного замаху на вчинення кримінального правопорушення; безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безпосереднього переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні.

Останнє полягає у тому, що особа, яка має на меті здійснити законне затримання і повністю впевнена, що ця особа вчинила кримінальне правопорушення, то така особа повинна дуже уважно слідкувати за винуватим та не зводити з нього очей.